

Temni oblaki na romunskem nebu

Bukarešt, 15. nov. 1927. Ze davno ni bil notranje-politični položaj na Romunskem tako napet kot v zadnjih tednih. Ni bil vzrok temu samo proces proti Manoiilescu, v katerem so nastopali skoro vsi romunski politiki bodisi kot priče ali kot branitelji in na katerem sta se borila dva velika politična tabora: deželni tabor Bratianu-ovih pristašev in tabor opozicijskih strank. Glasilo stranke generala Averescu-a «Indreptarea» je pisalo že tedaj, ko je bil Manoiilescu aretiran, da se je to zgodilo na protipostaven način, a potem je naglašal isti list, da njegova zadeva ne spada pred vojaško sodišče. Ves prvi dan procesa se je porabil samo za govore in dokazovanja Manoiilescu-ovih braniteljev, da vojaško sodišče v tej stvari ni kompetentno. Sodišče pa je odločilo glede te točke v korist vlade, in to s 3 glasovi proti 2. Toda končna razsodba je izpadla v prid Manoiilescu; za njegovo oprostitev so bili oddani trije glasovi proti dvema.

S tem procesom pa stoji v tesni zvezi vsa nadaljna akcija vlade, ki je izzvala v romunskih listih nenavadno razdraženost in najostrejša protišč. Gre za zakonski predlog vlade o zaščiti države. «Adeverul» označa ta predlog kot začetek diktature, ker po njegovem mnenju ni varnost države ogrožena po nikomur. Kar je ogroženo, je marveč po njegovem mnenju le vladohlepnost ljudi, ki mislijo, da imajo izključno pravico odločevati o usodi Romunske po svoji lastni volji.

Omenjeni zakonski predlog vsebuje tudi člen, kateri je po mnenju lista «Politica» naperjen direktno proti profesorju Jorgu, bivšemu naučnemu ministru v vladi generala Averescu-a. Ta člen določa, da bodo uradniki države in onih ustanov, ki so pod državno kontrolo, kakor tudi duhovniki vseh kategorij odpušteni iz službe in se jim odvzame plača. Če bodo skušali delovati za spremembo ustave, vladne reforme ali dinastičnega reda. Po mnenju lista «Indreptarea» se bo mogla vlada osvoboditi s pomočjo te določbe vseh svojih nasprotnikov. Dovolj je le o vada, pa da se nasprotniki kaznujejo z globo do 100.000 lejev in z ječo do petih let.

Po naredbi poveljnika II. armade v Bukarešti je zopet uvedena cenzura za liste. Proti tej odredbi so vsi romunski listi — razen vladnih in dnevnika «Universul», ki je stopil v tabor vlade in čigar ravnatelj je pravosodni minister Popescu — izdali skupno izjavo, v kateri protestirajo proti nezakonitemu uvajanju cenzure, ki je po ustavi prepovedana. Listi naglašajo dalje, da vojaški poveljniki nima pravice odločati o cenzuri, ker da bi bilo moralno obsedeno stanje prenehati že takoj po koncu vojne.

Drugi temni oblak nad Romunsko je stalna negotovost, ali se bo mogel vršiti kongres narodno-kmetijske stranke, ki je največja nasprotnica g. Bratianu-a. Vlada je obvestila vodstvo stranke, da ne odobrava sklepa, da se bo kongres vršil v Albi Juliji, ker bi se s tem ogrožal javni red. (V Albi Juliji je bilo dvakrat v romunski zgodovini simbolično dovršeno ujediničenje Romunov). Ministrski svet je sklenil, da se more dovoliti kongres v kakem drugem erdeljskem mestu, in sicer pod pogojem, da bodo imeli vsi udeleženci osebne izkaznice, in to posebne kongresne izkaznice, ki jim jih izdajo posamezne strankarske organizacije.

S temi odredbami hoče vlada doseči, da bi prišlo na kongres čim manj ljudi in da bi imelo radi tega zborovanje čim manjšo važnost. Voditelji omenjene stranke so se pritožili proti tem ukrepom pri ministru za notranje stvari, toda uspeh je bil hore. Kongresni odbor se je odločil, da se bo vršilo zborovanje v drugem mestu, in sicer v Blažu, toda, kot poroča «Politica» od 12. t. m., vlada ne do-

Italija in Jugoslavija

Kaj pišejo rimski listi

RIM, 18. Včerajšnji članek uradnega glasila fašistovske stranke o Franciji in Jugoslaviji je menda dal povod današnjim rimskim listom, da se skoro vsi v eni ali drugi obliki vračajo k francosko-jugoslovenski prijateljski pogodbi, oziroma k napetosti, ki vlada v odnosih med Italijo in Jugoslavijo.

O tem predmetu razpravljata v svojih uvodnih člankih opoldanski «Tevere» in večerna «Tribuna». «Lavoro d'Italia» prinaša na uvodnem mestu dolgo poročilo svojega dunajskega poročevalca o jugoslovenski megalomaniji, v katerem popisuje pretvezne vojaške priprave Jugoslavije. «Impero» prinaša na prvi strani poročila pod mastno tiskanim naslovom: «Ta spokojnost, ki vlada v Italiji navzlic jugoslovenskim provokacijam, nikakor ne dokazuje, da Italijani niso užaljeni, marveč dokazuje le, da Italija disciplinirana pričakuje povelja vlade.» V listu «Giornale d'Italia» pa razpravlja Virginij Gayda na uvodnem mestu o Jadranu in SHS v zvezi s kongresom Jadranske Straže, ki se je vršil od 31. oktobra do 2. novembra v rimljanskem Spalatu, barbarsko prekrščenem v hrvaški Split. Svoj članek, v katerem navaja odlomke iz govorov, ki so bili iznešeni na otvoritveni seji kongresa, zaključuje članek s sledečimi besedami:

«Res je, da ne smemo pretiravati pomena takega kongresa, kakor je bil on Jadranske Straže, toda bila bi velika zmeta, če bi ga ignorirali v Italiji in v Franciji. Treba je pazljivo slediti za gotovimi pojavi in simptomi, če ne radi drugega, radi tega, ker odkrivajo dusevno razpoloženje, ki utesne povzroči in ki povzroča odmeve in posledice političnega značaja. Megalomanija SHS je morda groteskna, toda ona obstoja, je fakt. Proti tako izrazitim in nevarnim oblikam blaznosti ne bo, če se bodo nadaljevale, nikakega drugega leka, nego prisilni jopič».

Novi ukazi in naredbe

RIM, 18. Današnja «Gazzetta Ufficiale» prinaša naslednje ukaze in odredbe:

- 1.) Kraljevi ukaz z dne 27. oktobra 1927., ki vsebuje predpise za izvajanje zakona o državljanstvu v novih pokrajinah.
- 2.) Kraljevi ukaz-zakon z dne 28. oktobra 1927., ki vsebuje novo uredbo pristaniške milice.
- 3.) Ministrsko odredbo z dne 7. novembra 1927., s katero se pooblašča pulska hranilnica, da ustanovi podružnico v Poreču.
- 4.) Naznanilo naučnega ministrstva o razpisu natečaja za tri stipendije, določene za tržaške dijake iz fondov ustanove Salvatorea Besso.

Prihodnje zasedanje parlamenta

se bo začelo v prvih dneh decembra

RIM, 18. Predsednik senata on. Tittoni se je danes predpoludne podal v viminalsko palačo, kjer je imel dolg razgovor z ministrskim predsednikom on. Mussolinijem. Tekom tega razgovora je bilo določeno, da se bo otvoritvena seja novega zasedanja visoke zbornice vršila 6. decembra.

Poslanska zbornica se bo sestala par dni prej, nego senat. Natančen dan otvoritve bosta na posebnem sestanku določila on. Mussolini in predsednik poslanske zbornice on. Casertano.

Zahvale časnikarjev

RIM, 18. Tajništvo fašistovskega novinarskega sindikata sporoča, da je sindikat hvaležen on. Mussoliniju in velikemu fašistovskemu svetu radi podrobne proučitve vprašanja tiska. Sindikat izjavlja ponovno, da je pokoren ukazom generalnega tajnika fašistovske stranke za čim tesnejše sodelovanje glede vseh problemov, ki se tičejo ureditve tiska v razmerju do režima in do stranke.

Demonstracije dijaštva v Rimu, Padovi in drugod

RIM, 18. Danes predpoludne so se spet ponovile demonstracije visokošolskega dijaštva, ki naj bi značile odgovor na protitalijanske provokacije, ki so se odigrale v poslednjih dneh v Jugoslaviji. O današnjih demonstracijah poroča «Lavoro d'Italia» naslednje:

«Vsled neprestanih jugoslovenskih provokacij so priredili danes opoldne rimski visokošolci, približno 2000 po številu, ponovne grandiozne in fašistovske manifestacije. Z dvorišča univerze so odkorakali z zastavo dalmatinskih bratov na čelu. Proti žrtveniku domovine, kjer so se poklonili neznanemu vojaku. Poveljnik vseučiliške centurije je prečital sledeče besedilo prisega: Prisezite, da boste vedno izpolnjevali voljo vodje. Dijaki so odgovorili z močnim glasom: Prisegamo. Ob prepevanju fašistovske himne so se podali dijaki v spremstvu velike množice ljudstva pred palačo Littorio, kjer so vzklicali vodji in generalnemu tajniku stranke. Na ponovni poziv se je prikazal on. Turati za trenutek k oknu svojega urada in se je po pozdravu takoj oddaljil. Nato so se dijaki ob vzklikanju Italiji in fašizmu povrnili na vseučilišče, kjer je prečital poveljnik vseučiliške centurije med navdušenim odobravanjem članek «Foglia d'Ordini» o zvezni pogodbi med Parizom in Beogradom. Poveljnik centurije je pozval nato dijake naj z udano pokorščino čakajo na povelje vodje in naj se razidejo. Povelje je bilo takoj izpolnjeno.

Rimski listi prinašajo poročila o sličnih demonstracijah v drugih vseučiliških mestih, in sicer v Benetkah, v Firencah, v Bariju, v Padovi in v Neapelju. «Giornale d'Italia» pravi, da so bili v Padovi zasedeni trije jugoslovenski dijaki, ki so prepevali jugoslovensko narodno himno in žaljivo vzklicali o Italiji in predsedniku vlade. Nekaj italijanski dijak, ki je to slišal, je one tri Jugoslovence ostel. S to zadevo se bavi sedaj politična policija. Po tem dogodku so se včeraj ob 13. uri zbrali dijaki na dvorišču univerze, kjer je več izmed njih govorilo in so vzklicali Italiji, fašizmu in Dalmatincem. Nad vrati univerze sta bili izvešeni zastavi Dalmacije in vseučiliške fašistovske skupine. Dva dijaka tvorita častno stražo.

Preiskava v zadevi bivšega miliškega častnika

SUSAČ, 18. Danes je dospel semkaj italijanski general Grossetti, ki bo vodil preiskavo glede poskušnega ugrabljenja bivšega miliškega častnika Alfreda Siricha. Njegova naloga je predvsem, da ugotovi, koliko krivde zadene karabinirskega majorja grofa Grochija. Razprava proti obtožencema Kodriču in Baglianiju se bo vršila koncem tega meseca.

Javni shodi sindikalnih organizacij

so prepovedani

RIM, 18. Ministrstvo je razposlalo vsem sindikalnim organizacijam navodila, da jim pojasni odredbe, ki jih je dal načelnik vlade. Glasom teh odredb so od 7. t. m. do novih odredb prepovedani kongresi sindikalnih organizacij. Okrožnica, ki jo je razposlalo ministrstvo za korporacije, povdarja, da ta odredba nima namena ovirati razvoj delavnosti sindikatov, marveč je njen namen odstraniti vse one oblike zunanje manifestacije, ki niso neobhodno potrebne za funkcioniranje ludoženj in ki tvorijo samo izgubo časa, energij in denarja. Sestanki pa, ki so neobhodno potrebni, se ne smejo vršiti javno in javno časopisje o njih ne sme poročati.

Manoiilescu v Rimu

RIM, 18. Sinoči se je pripeljal v Rim bivši romunski državni podtajnik in finančnem ministrstvu Manoiilescu, proti kateremu se je bil vršil že dni proces v Bukarešti. Obdolžen je bil, kakor znano, da je pripravil zaroto proti državi, a je bil oproščen. Nastanil se je v Grand Hotelu.

Dva procesa radi pripravljanja zarote proti državi

RIM, 18. Danes zjutraj se je vršila pred posebnim tribunalom kazenska razprava proti Boštjanu Habichenu, pristojnemu v občini S. Valentino v Poadižju. Habichen je bil obdolžen, da je v kraju Val Venosta potom razširjevanja brošur javno podžgal k upor proti državnim oblastem ter k prevratu in da je žalil prvega ministra. Obtoženec je s pomočjo tolmača izpovedal v svojo obrambo, da je zares razširjal brošure, da pa ni vedel za njihovo vsebino, žalitev prvega ministra pa je odločno tajil. Habichen je bil obsojen na 4 leta in 3 mesece ječe ter na 6000 lir globe.

Popoldne se je vršila pred posebnim tribunalom kazenska razprava proti Frideriku Rabottiju, Armandu Altinianiju in Josipu Fantiniju, ki so bili obdolženi, da so se v Reggiju Emilia posvetovali med sabo in z drugimi neznanimi osebami o upor proti državnim oblastem ter razširjali prevratne letake in brošure. Rabotti in Altiniani sta bila obsojena na 5 let ječe, Fantini pa na 5 let in en mesec ječe. Poleg tega so bili vsi trije obsojeni na posebno nadzorstvo za dobo 3 let.

Kaj bo z Vezuvcem?

NEAPELJ, 18. Poročali smo že, da je japonski učenjak prof. Imamura, ki vodi seizmološki institut v Tokiju, naznanil, da bo Vezuv o Božiču močno izbruhnil, kakor se je to zgodilo n. pr. l. 1908. Nevinarji so sedaj vprašali prof. Malladro, ravnatelja vezuvskega opazovališča, kaj neki on misli o Imamurovih napovedih. Profesor je dejal, da novinarji najbrž niso pravilno zapisali Imamurovih izjav, zakaj glede izbruhov ognjenikov ni mogoče ničesar predvidevati. Vezuv sedaj ne kaže nič abnormalnega. Njegovo delovanje je povsem normalno.

Avstrijski konzulat v Mariboru

BEograd, 18. V smislu predloga mednarodne železniške konference, ki se je vršila te dni v Mariboru, je danes obvestil avstrijski poslanik v Beogradu dr. Hoffinger finančnega ministra, da je avstrijska vlada sprejela oni predlog in da bo v najkrajšem času osnovala v Mariboru avstrijski konzulat.

Komercializacija jugoslovenskih železnic

BEograd, 18. Glavni ravnatelj državnih železnic Gjuričić, ki se je te dni vrnil iz Pariza z mednarodne železniške konference, je sklical v Beograd železniške strokovnjake in zastopnike gospodarskih krogov na konferenco, ki se bo vršila dne 5. decembra. Bavi se bodo z vprašanjem komercializacije državnih železnic, kot jo je predlagal prometni minister.

Jugoslovenski državni proračun

znša 10 milijard 500 milijonov dinarjev

BEograd, 18. Danes je kralj podpisal ukaz, s katerim se pooblašča finančni minister, da predloži narodni skupščini državni proračun za leto 1928-29. V vladnih krogih doznavamo, da znaša državni proračun 10 in pol milijard dinarjev.

V splošnem zatrjujejo, da se je proračun napram glanskemu znižal za 400 milijonov dinarjev. Razdeljen je v dva dela, in sicer v upravni in gospodarsko-produktivni del. Obenem s proračunom bo predložil finančni minister narodni skupščini na njeni jutrišnji seji tudi finančni zakon, ki ima 70 členov. Finančni zakon vsebuje med drugim tudi določbo, da mora vsak svetni minister tekom proračunskega leta izdelati zakon o vseučilišjih.

Dementi romunskega poslanika v Beogradu

BEograd, 18. Romunsko poslanstvo v Beogradu je dementiralo vesti, ki so se razširile v poslednjih dneh tudi jugoslovenskem tisku, glasom katerih se pripravljajo povratek princa Karola s tem, da so se vršile o priliki procesa proti Manoiilescu tudi velike demonstracije v prilogo princa Karola.

Letalska nesreča v Jugoslaviji

SARAJEVO, 18. Danes okrog 10. dopoldne se je pripetila nad sarajevskim letališčem težka letalska nesreča. Tri vojaška letala so se dvignila v zrak. Ko so dosegla višino 400 metrov, sta se dve letali iz nepojasnih vzrokov trčili. Letalo, v katerem sta bila poročnik Rudolf Normali in mehanik Bratić, je vsled udarca padlo in se popolnoma razbilo. Oba letalca so pogegnili popolnoma razmesarjena izpod ruševin. Bratić je bil še pri življenju in so ga prepepeljali v sarajevsko bolnico, vendar pa ni nobenega upanja, da bi mu rešili življenje.

Drugo letalo pa je po srečnem manevriranju pilota, sicer precej poškodovano, srečno pristalo na sarajevskem letališču.

Železniška nesreča blizu Splita

SPLIT, 18. Včeraj se je pripetila v bližini Šibenika težka železniška nesreča. Radi slabe proge je skočil s tira osebni vlak, pri čemur je bilo 6 vagonov popolnoma razbitih. Materialna škoda znaša nad 1 milijon dinarjev. Človeških žrtev nesreča ni zahtevala.

Komunistična delegacija za mednarodno razorožilveno konferenco v Ženevi

MOSKVA, 18. Na čelu sovjetske delegacije, ki se udeležuje mednarodne razorožilvene konference v Ženevi, bo najbrž Sočnikov. Za tajnika delegacije je bil imenovan Stein. Delegaciji bodo dodeljeni strokovnjaki.

Vihar nad Washingtonom

WASHINGTON, 18. Nad mestom je divjal silen vihar. Mnogo hiš je bilo poškodovanih. Letalsko pristanišče v Anacostiji je bilo skoro docela razdejano. Ubiti sta bili dve osebi. Trinajst ranjenec je bilo prepeljanih v bolnice.

Rudarska kriza v Angliji

Rezprave v spodnji zbornici

LONDON, 18. V londonski spodnji zbornici so predvčerajšnjim poslanci delavske stranke zahtevali od vlade pojasnila o angleški premogovni krizi, čemur pa angleški ministrski predsednik Baldwin ni ugodil. Včeraj pa je dajal med odobravanjem vladne večine Baldwin odgovor na zahteve, ki jih je stavil predvčerajšnjim MacDonald, ki je bil zahteval naj se premogovni krizi v Angliji posveti posebna seja spodnje zbornice. Takrat je voditelj delavcev izjavil, da bi bilo treba na zahtevani seji razpravljati o delovanju vlade in odgovornosti prvega ministra Baldwin z ozirom na to, da noče dati odgovora in pojasnil povodom resolucije o velikih težkah premogokopov, ki je bila predložena zbornici in ki jo je ta kratkoma zavrnila.

«Times» obžaluje, da si v ostalem kritizira laburiste, da se rudarski seji ni posvetila v spodnji zbornici posebna seja, ker se ta kriza zares vedno bolj poostreuje. Od približno enega milijona je približno 223.000 rudarjev brez dela.

Prevrat v Kantonu

LONDON, 18. «Times» prinaša naslednjo vest iz Hong-Konga: Predpreteklo noč je nastal v Kantonu splošen upor. Bilo je takoj proglašeno izjemno stanje. Skozi vso noč in še bolj včeraj zjutraj je divjala krvava borba med komunističnimi vstaji in četami, ki so na strani nankingske nacionalistične vlade. Končno se je bitka odločila: Komunisti so prepodili nacionalistične čete; poveljnik Wang-Sao-Sung je zbežal. Včeraj opoldne je bil izdan v Kantonu proglas, po katerem se je proglasil Wang-Sao-Sung s strani triumvirata, ki je prevzel oblast nad Kantonom, za upornika in militarista. Triumvirati so Wong-Kei-Ciung, Li-Fu-Klan in Ksiek-Yok. Kot pravi «Times», ima prevrat v Kantonu trojen pomen: triumf kantonskih komunistov, zmaga gibanja, ki ima za svoje geslo: Kanton Kantoncem, in poraz nacionalistov Nan-kinga.

DNEVNE VESTI

Škof sedemdesetletnik

Dne 14. t. m. je praznoval sedemdesetletnico svojega rojstva sedanji mariborski škof dr. Andrej Karlin. Dr. Karlin se je rodil dne 14. novembra 1870. v Stari Loki na Gorenjskem. L. 1870. je bil posvečen v mašnika. Nato je študiral v Rimu teologijo in se potem vrnil kot katehet na II. državno gimnazijo v Ljubljano, kjer je ostal, dokler ni bil imenovan za tržaškega škofa. Končno je bil premeščen iz Trsta in se zatekel nekaj časa v zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je opravljal službo rektorja zavoda. Leta 1923. pa je po smrti levantinskega škofa dr. Napotnika bil imenovan za levantinskega škofa, kjer še danes vladuje.

Poštni paketi

Poštno ravnateljstvo sporoča: Radi discipline službe s poštnimi predali je bilo odrejeno, da se je treba strogo ravnati po tozadevnih predpisih, kateri določajo, da se denejo v predale le one pošiljke, na katerih je označena številka predala, medtem ko se morajo vse druge izročiti naslovnikom na njihovih stanovanjih.

Ta določba je bila potrebna, da se odpravi zmešnjava, ki je bila velika posebno po večjih središčih.

Mnogi naročniki poštnih predalov so namreč zahtevali, da se jim dostavljajo na dom na pr. priporočene pošiljke, na katerih je označena številka predala, in da se jim stavijo v predal le navadne pošiljke. Mnogi drugi pa so hoteli, naj se jim shranjujejo v predalih tudi one pošiljke, ki nimajo označene številke predala, in podobno.

Iz tega sledi, da je treba številko poštnega predala popolnoma izpušiti ali pa označiti v naslovu tudi številko, kakor si naslovniki želijo, kateri naj tudi opozorijo svoje dopisnike na te okoliščine.

DVE PROMOCIJI

Na padovanski univerzi sta v tork promovirala za doktorja prava naša rojaka g. Baša Franc iz Trnovega pri Bistrici in g. Kirac Peter iz Medulne pri Pulji. Naše iskrene čestitke!

Čebelarstva zadruga

Prejeli smo: Navdušenega čebelarja g. dr. L. Bobiča in marsikaterega drugega je precej močno dirnilo vabilo na izredni občni zbor čebelarstva zadruga z glavno točko razpustitve društva.

Zato bi bili vsi ti radi to zborovanje preprečiti in so trdili, da je bil občni zbor nepravilno sklican — zato neveljaven, vsled česar se ne more vršiti. Naj bo tu rečeno glede nepravilnosti sledeče: Pod-

pisani sem kot predsednik sklical pred objavo naznanila odborovo sejo skupno z nadzorstvom, na kateri se je vsestransko razpravljalo o četrtski zadrugi in njenih težkočah. Končni rezultat se je bil: »ker zadruga ne more zmagovati svojih težkoč, naj se brez odloga skliče izredni občni zbor, kjer bo glavna točka dnevnega reda sklepanje o razdružitvi zadruga«.

Naeleščeno je mislilo, da je ta korak neobhodno potreben, da se vsak navzoči ud natančno prepriča o stanju in težkočah zadruge, nakar bi po tem treznem predurku pri razpravi sklenili ali razpust društva ali pa trdneje vzajemno strniti in složneje v živahnem delu za njega ohranitev in udržitve.

G. dr. Bobiču bodi povedano, da po vabilu v »Goriški Straži« 4. t. m. manjka podpis predsednika vsled tajnikove pomote, kar pa ni preprečilo zelo številne udeležbe na občnem zboru. Zadružnikom bodi pojasnjen vzrok sklicanja izrednega občnega zbora s tem:

1) Zadruga ima le skromne dohodke s prodajo čebelarstva o rodin in izdelovanje sadnic; ti dohodki ne morejo zadostovati v kritje vednih stroškov.

2) Kakor razvidno iz zadružnih spisov, je bilo zadruge odmerjeno za leto 1925, 1926, 1927 nad 3000 L davka (1000 lir se je odplačalo pretekli mesec.)

Tvrdka Simich je zahtevala okoli 4500 lir, ki jih zadruga dolguje za čebelarstvo orodje, ki ga je zadruga imela od te firme v komisijski razprodaji. Se izpred 7. leti. (Pred par dnevi smo dobili obvestilo, da se znižata terjatev pod polovico.)

3) Zadruga dolguje večjo svoto tožbenih stroškov in neporavnani račun za nakup strojev. Zraven pridejo še stalni upravni stroški itd. Radi vsega tega je načelstvo odločilo predlagati, da se zadruga razpusti. Na zborovanju je hotelo svoje člane in javnost seznaniti z zadružnim stanjem in delovanjem. Načelstvo stoji strogo na stališču: »Računi morajo biti povsem jasni in točni. Kar je netočnega in slabega iz prejšnjih let, mora izginiti in številke naj bodo točen izraz pravega in resničnega stanja zadruge«.

Iz dopisa v »Edinosti« 11. t. m. smo spvedili, da je začel razjedati zadrugo življenje strup osebnosti, kateri je bil kriv precejšnjih neredom in netočnostih, koje so se vlekle do današnjih dni. Dalje se s tem nočem baviti, da ne motim sloge, ki smo jo vzpostavili.

Nam, v odbor izvoljenim bodi pa sveta naloga delovati v blagor zadruge, pa se vsem nepravilnim osebnostim izogniti koj v začetku ter tako kazati zadružnikom stanje zadruge neprikrito, kot je v istini.

Zadružniki, ki so se udeležili izrednega občnega zbora 13. t. m., so prejeli točna pojasnila o zadružnem stanju. Posegli so z zanimanjem v debato in sprevideli, da se da zadruga rešiti in držati, a da je treba z vso resnostjo delati. Zato mesto razpusta je bilo sklenjeno nadaljevanje zadružnega delovanja in se je izvolil odbor, v katerem je dobil izpraznjeno mesto predsednika g. dr. L. Bobič.

Janko Vodopivec, načelnik.

KNJIGE »GORIŠKE MATICE« . se prodajajo v Postojni pri g. Antonu Milavcu, prodajalcu časopisov, v Idriji pri g. Treonu in Ciniurku, v Trstu pri Stoki.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

17. XI. 1927.

Današnji cenik na debelo je bil: Zelenjava: rdeča pesa za kuhno 90-120, navadna pesa 50-100, kislje zelje 130-150, korenje 70-90, navadno sladko zelje 30-60, temno zeleno zelje 80, karfiol 60-110 za stot, vrzote 40-60, čebula 80-90, fižol v stročju 240-260, sladki janež (zeleni) 60-80, ločike 50-180, malancane 120, zelenordec paprika za kuhno 70-130, krompir 55-75, specielni pozni grah 320-340, paradiznik 50-100, radič 80-400, radičeve sadike 80-130, sladka repa 30-60, kislja repa 100, zeleni šelen 50-140, špinata 40-220, valerijana 160, bruseljske vrzote 300-320.

Sadje: pomaranče 40-50 za zabo, pomaranče 120-150 za stot, kostanj 70-220, datelji 310-340, suhe fige 240-250, indijske fige 120, mandarinje 200-350, orehi 350-520, jabolka 40-360, bruske 140-280, suhe češnje 300-450, grozdje 600.

Cene brutto pro netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Iz tržaškega življenja

Hotela je ogreti svojega otroka, pa bi ga bila skoro opekla

Da bi ogrela svojemu enoletnemu otroku Silvanu nožice, je Josipina Gerin, stanujoča v ulici Molino a vento št. 74, včeraj predpoldne sedla s njim k ročnemu ognjstiku, ki ga je bila postavila med sebe. Zdi se pa, da ženska ni zadostno pazila na otroka, kajti zdaj je ta zdrknil naravnost v ogenj. Čeprav ga je mati takoj pobrala in pogasila ogenj, ki se je prijel oblečke, je vendar mali Silvan zadobil hude opekline po stegnih, spodnjem delu hrbta in ledjih. »Bože,« moral zdraviti kakoli 14 dni v mestni bolnišnici, kamor ga je prenesla mati.

Umrl je.

Predpreteklo noč ob 2.45 je umrl v mestni bolnišnici 19-letni pomorski kadet Egidij Mondovec iz Benet, o katerem smo poročali, da je predsmrtno padel na parniku »Sabbia«, na katerem je bil vkrcan, z višine 25 metrov v skladišče premoga ter si pri tem prebil lobanjo in zadobil druge smrtonosne poškodbe.

Posledice razposajenosti

7-letna Laura Viola, stanujoča pri Sv. Mar. Magdaleni zg. št. 594, je hotela včeraj popoldne obiskati svojo teto, stanujočo v isti hiši. Ko je dospela na hodnik v drugem nadstropju, se je deklica iz gole razposajenosti nagnila čez ograjo, a pri tem je izgubila ravnotežje ter padla na spodnji hodnik, kjer je obležala nezvestna. Neka ženska, ki je to zapazila, je prenesla nesrečno deklico na njen dom, nato je pihala telefonirati po zdravnika rešilne postaje. Ta je ugotovil, da si je mala Viola hudo pretresla možgane, zato jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v kirurški oddelku. Njeno stanje je precej resno, ker lahko nastopijo komplikacije.

Nezgođe pri delu.

Ko je 35-letni elektrotehnik Andrej Vidmar, stanujoč v ulici S. Marco št. 9, včeraj zjutraj vezal v tovarni olja pri Sv. Andreju dve elektrovodni žici, je zdajci nastala velika iskra, ki ga je hudo opekla po desnem uhlju. Ker ga je istočasno spreletel močan tok, je moč padel z odra, na katerem je stal, ter se pobil po glavi in levi roki. Ponesrečenec je bil prepeljan v avtomobilom rešilne postaje v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč, nato je bil na lastno željo prepuščen domači negi.

Pri delu v prosti luki V. E. III. je 21-letni težak Karel Borstelli, stanujoč v ulici Galileo Galilei št. 1, prišel z desno nogo pod kolo nekega tovornega voza, ki mu je deloma zmečkal palec. Nesrečni mladenič je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 2 tednih.

Na parniku »Conte Grande«, ki ga dograja v ladjedelnici S. Marco, je 25-letnemu težaku Marcelu Slaico, stanujočemu v ulici Istria št. 92, padla na desno nogo težka železna plošča in mu zadala precej hudo poškodbo. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z avtomobilom rešilne postaje, nato je bil prepuščen domači negi.

Avto jo je podrl.

Ko je 50-letna Filomena Apollonio, stanujoča v ulici Boccaccio št. 20, včeraj popoldne šla po ulici Orologio, se ni pravočasno umaknila nekemu avtomobilu, ki jo je — dasi je šofer skoro na mestu ustavil — dregnol od strani in jo podrl. Ženska pa je imela pri vsej nesreči precej sreče, kajti zadobila je samo veliko bunko na glavi. Z istim avtomobilom je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so jo povedali, da bo ozdravila v par dneh.

Tržaško sodišče

Ker je zabodel tovariša v prsa

Včeraj se je vršila na tržaškem sodišču v šesti sekciji pod predsedstvom cav. Colombisa obravnavna proti Donatu Crosevia, obtoženemu težke telesne poškodbe na škodo tovariša, nekega Ivana Fajdiga.

Dogodek se je odigral dne 3. julija t. l. pred neko gostilno v ulici del Vento.

Na obravnavi so se razjasnili vzroki tega slučaja.

Crosevia se zagovarja na ta način:

Fajdiga mu je bil baje dolžan 60 lir. On ga je vprašal, naj mu vrne vsaj 10 lir. Fajdiga pa ni hotel ničesar slišati in tako se je vnel prepri. V katerem je Fajdiga začel žaliti njegovo zaročenko, neko Ivano B. Ko je on reagiral, ga je Fajdiga pozval na dvoboj z nožem. On ni imel noža pri sebi in je šel ponj domov. Ko se je vrnil, je skočil Fajdiga zavratno nanj. Ker je vedel, da nosi Fajdiga pri sebi samokres, je potegnil nož in sunil. Tistega dne je spil okrog tri litre vina in je bil precej vinen.

Fajdiga pa izpove marsikaj drugega. Pravi, da ga je Crosevia prosil, naj mu posodi 60 lir. On mu ni mogel ustreči, nakar se je vnel prepri. V prepri ga je pozval Crosevia, naj pride na cesto, ako ima kaj poguma, in takel je domov po nož. Ko se je vrnil, ga je enostavno sunil v prsa. Bil je v bolnici več mesecev.

Razne priče opišejo slučaj, kakor zgoraj.

Brnil je Crosevia odv. dr. Kamilo Poillucci.

Sodišče je obsodilo obtoženca na 1 leto in 2 meseca ječe.

BORZNA POROČILA

Trst, 18. nov. 1927.

Amsterdam 739-745, Belgija 245-258, Francija 72-05-7235, London 89-50-89-70, New York 18324-18394, Španija 309-50-315-50, Svica 353-474-355-474, Atene 24-05-2455, Berlin 435-50-441-50, Bukarešt 11-20-11-60, Praga 54-324-54-624, Ogrska 319-325, Dunaj 256-25-262-25, Zagreb 32-20-32-50.

Uradna cena zlata (17. 11.) 354.15; vojnoškodn. obveznice 70.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Zveza z Idrijo po celski cesti prekinjena

Radi visokega snega, ki ga je zgodnja letošnja zima natresla po Hrušici in črnovrškem hribovju, se je morala prekiniti avtomobilska zveza med Ajdovščino in Idrijo. Radi tega morajo oni, ki hočejo v Idrijo, potovati čez Gorico in Sv. Lucijo. In obratno nazaj.

Cesta iz Idrije v Sv. Lucijo, ki je bila vsled zadnjih vremenskih nepravil in snega deležna nekaterih poškodb, je zopet v redu, radi česar se zopet nemoteno vrši avtomobilski promet na omenjeni progi.

Nesrečna ali-nerodna motociklista

Zeleni križ je moral včeraj prepeljati iz ulice Silvio Pellico dva nesrečna motociklista z dežele v mestno bolnišnico. Pišeta se Ivan Kosmač, 24-leten, iz Reke pri Cerkmem, in Franc Brelič, njegov prijatelj, star 22 let, tudi iz Reke. Ko sta namreč ravno mislila zajahati svoj motor, sta ga tako nerodno sprožila, da ju je pritisnil ob zid in ju močno potolkel po nogah.

Smrti in poroke

V zadnjem tednu je bilo rojenih 6 moških in 10 žensk.

Umrl so: Jožef Tasin - 70 let, Marija Dominiko roj. Budan - 55 let, vdova Marija Zuzig roj. Leon - 77 let, Anton Canizzaro - 2 leti, Josipina Valentini - 17 let, Karlo Hohn - 7 let, Josipina Levpušek - 34 let, Martin Medvešek 37 let.

Poročili so se: Anton Terčič z Marijo Leban, Alojz Pintar z Marijo Persolja, Alojz Bratuž z Amalijo Jug, Otelo Cvolci z Elso Zitter, Vincenc Kogoj z Francisko Koblar, Peter Simčič z Zoro Blažič, Lovrenc Cotič s Stefanijo Susič, Jožef Bensa z Berto Marinič, Andrej Nanut z Marijo Zavadlav, Franc Carletti z Margerito Chiapulin, Maks Furlan z Marijo Brezovšek.

Izpred sodišča

Fotografski aparat, ki je izginil v spodnje hlače.

Včeraj se je moral zagovarjati pred goriškim sodiščem neki Peter Canto, mehanik iz Stičlje. Obtožnica pravi, da si je v kopališču v Gradežu prilastil fotografski aparat v vrednosti 280 lir.

Tako je pač. Tudi mehanik si danes sme privoščiti nekoliko razvedrila. Posebno, če ima še ženo, kot jo je imel Canto. Napotila sta se na počitnice v Gradež, kjer je solnce vroče in morje hladno. Predvsem je tam življenje. In pa tudi prilika za marsikaj. Ko se je namreč njegova žena kopala v zlatih valovih solca ali modrih valovih morja, je Canto — prilika je hotela tako — sprehajajoč se mio kopališčnih kabin, zagledal v eni fotografski aparat. In ker ni bilo ne v kabini nobenega in ne zunaj kabine in ker je bila baš prilika, je vzel aparat in ga odnesel v svojo kabino, ki je stala tam v bližini. Skril ga je pod vrata za gredo in je zopet šel iskat svojo ženo, ki se je kopala v valovih... itd. Pa je že tako, da se je tudi gospodar fotografskega aparata vrnil v svojo kabino in prav na široko razprl svoje oči, ko ni več videl aparata. Kdo mu ga je bil pobral? Ga je kdo skril iz hudo-bije? Ker stajalo je bilo tam, le aparat je manjkal. Poklical je kopališčnega slugo. »Hm, kaj jaz vem, ne morem biti povsod! Prejčimo sosedne kabine! In so jih preiskali. Prišla je na vrsto tudi Cantonova. Našli so v njej aparat. Pa so si mislili: takaj, te ujame-mo, ptiček, da se boš kesal. In so pustili aparat na miru ter opazovali, kaj bo z njim.

Prav oprežno se je prizibal Canto — še vedno brez žene, ki se je kopala v valovih... itd. Zapri se je v kabino, vtiakni aparat in lističico (menda svoj) v spodnje hlače (aparat je bil zelo majhen), se oblekel in se odpravil s čisto nedolžnim obrazom iz kopališča. Bil je v rokav pravice — z aparatom vred in s spodnjimi hlačami.

Moral je pred sodišče po več

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (50)

Spisal James Oliver Curwood

Prevel France Magajna.

»Videla ga je tedaj, ko si bila s Talonom in drugimi zunaj.«

»Aha! In potem je Bigot seveda kotičko zadržal ali še enkrat vozil mimo, da vidi, kar se lahko pripeti?«

»Ne vem. Tega mi ni utegnila povedati. Ona hoče zdaj Davida. Kje je njegova suknja in čepica?«

»Toda on ni še večerjal, Peter, jaz pa želim, da bi se spoznal s svojim očetom, ki bo doma v poluri. Malce joka bo Anici storilo dobro. Solze so nekaj prijetnega za oči.«

Očarujoča se je nasmihala Petru, kateremu se je začel vrat skorro napihovati, ko ga je gledala. Potem se je obrnila k Davidu in

mesecih. Pred sodiščem se zagovarja, da mu je aparat ponudil neki deček, kateremu je dal za to 15 lir.

Pred... »Čemu ste ga pa nosil v spodnjih hlačah?«

»Ker mi je deček rekel, da ga moram varovati pred solncem, ker drugače se lahko pokvari. Sicer sem ga pa vtiaknil le za pas. Toda med hojo mi je zlezal v spodnje hlače!«

Ker se ni bil nikdar kaznovan, ga je sodišče kljub temu, da je državni pravdnik zahteval 6 mesecev zapora, obsodilo le na 2 meseca, pa še to pogojno in brez vpisa v kazenski list.

GRADIŠČE PRI VIPAVI

Aretiran, ker obdolžen, da je kahal žganje brez dovoljenja

Pred kakim tednom so finančni stražniki zaprli v naši vasi Leopolda Uršiča, starega 40 let, ki je obdolžen, da je kahal žganje, ne da bi imel za to kako dovoljenje. Kajti ko so finančni stražniki preiskali njegovo hišo, so našli v njej nekaj tropin, ki so se še kadile, kar je značilo, da je Uršič kahal žganje. Vendar pa žganja niso dobili. Uršiča so nato naznanili sodnijski oblasti in zaprli.

KOBARID

Sejem

Na dan 20. novembra tega leta se bo vršil pri nas vsakoletni sejem na Zahvaljenico.

VIPAVA

Burja in še kaj.

Odkar je po hribih zapadel sneg, imamo pri nas močno burjo in ne pomagamo ne topla obleka in ne goraka soba, ker ta se sproti shladi, ker tudi okna ne pomagajo mnogo in v pihah skozi, čeprav so zaprta. Sicer je burja pri nas gotovo toliko stara, kot je stara dolina.

In že so tu prve posledice burje. Predvčeršnjim je šel trgovec Zgur iz Podrage s konji, ki jih je vpregel v največji svoj voz, v Ajdovščino na postajo po blago za svojo trgovino. G. Zgur je tudi pesnik in morda se je prav zato prigodila ravno njemu prva romantična zgodba letošnje zgodnje zime. Ko je namreč vozil proti St. Vidu, se je burja tako silno uprla v njegov voz, da je privzdignila pod, narejen iz desk, ter ga prevrnila v jarek in na travnik. Na vozu je bil sodeček s 120 litri vina in pa še neki mož, za katerega ime nismo mogli zvedeti, ker je doma iz Ajdovščine. Vse to se je seveda tudi prevrnilo, pa tako nesrečno, da je sodeček z vinom smuknil naravnost na prsni koš moža iz Ajdovščine in mu polomil tri rebra. Nesrečnež je bil nato prenesen na Dobrad v mlino blizu St. Vida, in je tam počakal zdravnika iz Vipave, ki so ga šli nemudoma klicati. Ko je ta došel, je seveda dal ranjencu prvo pomoč in ga potolžil, da ni nič posebno nevarnega. Bo pa vendar moral mesec dni paziti nase in na svoje polomljene kosti. Nato so ranjenca prepeljali domov.

Tudi neki kmetici iz Loga bi se bila skoro zgodila nezgoda. Šla je s kosom v polje, menda ruvat re-po. Pa jo je zgrabil tok burje tako močno, da ji je hotelo koš odnesti. Kmetica je v naglici pograbila koš k sebi. Ker pa se je veter že preveč uprl vanj, je vse skupaj prevrnil. Zena je zadela z glavo ob kamenje na stezi in se precej močno pobila po glavi in po čelu.

Upamo, da ne bo treba poročati hujših stvari iz naše okolice in da se bo burja z dosedanjimi žrtvami zadovoljila.

COL

Sneg, ki je zapadel pretekli dni nizko do naše vasi, je preprečil reden promet potom avta z Idrijo. Opozarjamo na to vse one, ki nameravajo na to stran potovati v Idrijo, da naj se nikar ne zanašajo na gotovo zvezo z avtomobilom, ker, če bi podjetje inž. Ribija še raje ugodilo želji potnikov, tega more storiti radi obilnega snega in zametov na črnovrški cesti, kjer poleg tega še neusmiljeno gospodar burja, ker je ta prelaz obrnjen ravno proti severovzhodu in tiči med visokimi vrhovi Javornika in Otiške planote.

Za naše drvarje pa je letošnja

gorko stisnila njegove mrzle prste.

»Zeliš pohiteti k Anici, David?«

»Da! Moram iti.«

»In nisi nič jezen na me?«

Nežen sij, katerega Peter ni mogel videti, je plaval v njenih očeh.

»Bila si angel. Žal mi je le...«

Ko se je obotavljal, so postajale njene oči še mehkejšje. Kazala se je, kakor bi na Petra povsem pozabila.

»Prišel bo dan, David, ko ti ne bo več žal,« je rekla. »Ne bo ti žal, da sem te poljubila, niti da je naju videla Anica skozi okno. Ne bo dolgo, ko mi boš to sam priznal. Vesel boš. Do tedaj pa hočem, da imaš vame veliko zaupanja, kajti povedala sem ti resnico, ko sem dejala, da nisem še nikoli poljubila moškega tako kot sem tebe — z izjemo enega. Poslednje besede je izgovorila tako jasno, kakor da so bolj nameravane Petru kot pa Davidovim ušesom. »Ne bi se hotela odpovedati tistemu poljubu, tudi če bi se mogla in to niti zdaj ne!«

Potem se je obrnila proti Petru.

»Dragi Peter...« in navzlic jez-nemu žaru v njegovih očeh ter togosti, s katero se je boril, hoče se pokazati hladnega in ponosnega, se je deklica nenadoma dvignila na prstih kakor prej za Davida in ga naglo poljubila. Po tem činu se je obrnila in zdajrja po hrastovih stopnicah v gornje nadstropje. Vse kar sta od nje še slišala, je bila sladka trepetajoča pesem, ki je nevidno pridržala do nju.

»Dobri Bog!« je odvrnil Peter, ko sta stopila iz hiše v temno noč. To je bil edni zvok, ki se mu je iztrgal iz prsi. Na vsej poti do doma Angelike Rochemontier ni izgovoril nobene besede več.

Šele pred durmi razsvetljene hiše je rekel: »Angelika bo poslala s teboj slugo, da te spremi do mojega stanovanja, ko bo čas.«

Obrnil se je in odšel brez pozdrava.

Angelika sama ga je čakala. Njeno nunsko obličje je bilo blede in globoko resno, ko mu je odprla vrata. David je bil blede kot mrlič. Angelikin glas, nežen kot meh-

†

Potrni neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena

Kristina Bole

po dolgi in mučni bolezni, včeraj, ob 6.30 popoldne, mirno v Gospodu zas-pala.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v soboto, 19. t. m., ob 2 popoldne, iz mrtnišnice mestne bolnice v Trstu na pokopališču k Sv. Anl.

TRST, 18. novembra 1927.

Brat **Teodor Bole** (odsoten); sestre **Erminija** por. **Rauber**, **Julija** por. **Kodrič**, **Viktorija** por. **Lulin**, nečaki in nečakinje ter ostali sorodniki.

zgodnja zima zelo pripravna. Vse bo šlo zdaj vlačiti hode iz gozdov, kjer je bolj pripravno, in sekat, ker sekira raje reže v les. Ta kupčina z lesom je za nas to, kar za Dolince vino. Pridelamo pač, kar pirdelamo, a če bi morali živeti od pridelku, bi nam slaba predla. Tako pa si pomagamo s kupčijo, da se prerinemo dalje.

RAZDRTO

Malo je dopisov iz naše vasi. Tudi je malo takih, ki bi pisali. Naj se oglasi torej zopet enkrat neko in pove ob kratkem, da se letošnji zgodnji zimi zelo, zelo čudimo, ker tako kmalu je vseeno nismo pričakovali. Kar nenadoma pa smo dobili dvojce: sneg in burjo. Ta je posebno opasna in neprijetna in močna. Tako vrtil in meče sneg, da pometi ponekod s peskom vrad pod njim in drugod zopet nanese na kupe belega kristala. Bojimo se, da celo pošta ne bo mogla voziti. V nedeljo je bilo prav nevarno. Vozniki niso bili na to pripravljeni, pa niso vzeli s seboj verig za na kolesa in skoro bi bila morala cela pošta ostati pod vasio. Le s trudom in posipanjem peska so jo spravili dalje.

VIPOLJE V BRDIE

Vsaka vas je že poročala v našem časopisu o letošnji letini; tudi tu pri nas, dasti ni bila prav tako dobra, vendar v primeri z drugimi letinami, je bila še precej zadovoljiva. Po treh letih je vendar enkrat toča prizanesla naši ubogi trii. V drugem oziru je pa naša vas tako rekoč odrezana od ostalega sveta in zaostaja za drugimi brskimi vasi. Zgre-mo v deseto povojno leto, a še sedaj ne vemo, kaj bi oddajali svojo korespondenco na pošto. Smo namreč bre: poštnega nabiralnika. Zgode se slučaj, da dajejo ljudje pisma onim, ki gredo v mesto, naj jih oddajo na pošto, toda navadno jih ti prinesejo zopet nazaj, ker so jih bili pozabili oddati. Vsi prizadeti bi bili zelo hvaležni mero-dajm krogom, ako bi to stvar enkrat uredili. Naša vas ima izredno veliko križišč, ceste se cepijo na različne kraje: v Brda in Furlanijo. Kljub temu pogrešamo na križiščih tako potrebnih kazipov-tov. Zelo dolgo let je temu, kar se nam obeta električna razsvetljava. Večkrat so hodili po hišah že popisovati, koliko lučic rabi vsak. Toda doslej — na žalost — še ni nič. Se to, mislim, da je v Brdih ni vasice, kjer bi se »Edinosti« tako malo čitala, kakor so Vipolže. Res je, da v današnjih razmerah marsikatera naših družin ne zmore naročnine, zato naj bi se združile tri ali več družin skupaj in naročile list. Za danes tokaj, z upanjem, da se v dolgočasnih zim-skih večerih oglasimo še kaj.

Vaščan.

IDRIJA

»Cecilijanski« koncert

V dvorani hotela Didič se bo vršil dne 22. t. m. (to je na to-rek) vsakoletni koncert, ki ga prireditelji idrijski cerkveni zbor in orkester. Začetek zvečer ob 20.30. Vstopnine ni, pač pa se pobirajo le prostovoljni prispevki. Na programu je več pevskih točk naših znanih glasbenikov (Vodopivec, Lajovic, Laharnar, Pavčič).